

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 20 Απριλίου 2019
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant.

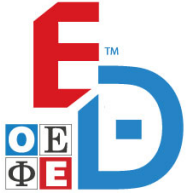
Germani non student agriculturae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. [...] ephippiorum usus res turpis et iners habetur. Vinum a mercatoribus ad se importari non sinunt quod ea re, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

Cum Africanus in Literno esset, complures praedonum duces forte salutatum ad eum venerunt. [...] Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse.

Nam cum ad eum magnum pondus auri publice missum attulissent, ut eo uteretur, vultum risu solvit et protinus dixit:

quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent.

In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem?

.....
nullus locus amicitiae eis est. Nescio enim quis possit diligere eum, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet. [...] Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- usus:** τη γενική του πληθυντικού αριθμού
turpis: την αφαιρετική του ενικού αριθμού
complures: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού του ουδέτερου γένους
ianuae: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
virtutem: τη γενική του πληθυντικού αριθμού
pondus: την κλητική του άλλου αριθμού
auri: την αιτιατική του ίδιου αριθμού
nullus locus: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού

Μονάδες 4

B1.β. Στην παρακάτω περίοδο να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό, όπου αυτό είναι δυνατόν.

In hoc me longa vita et infelix senecta traxit ut primum exsulem deinde hostem te viderem?

Μονάδες 4

B1.γ. Στις παρακάτω προτάσεις να εντοπίσετε τα ουσιαστικά της τρίτης κλίσης και να τα μεταφέρετε στην ονομαστική του ενικού αριθμού.

Lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur.

Μονάδες 2

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ3Α(ε)

B2.α. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τους τύπους που ζητούνται μεταφέροντάς τον στο τετράδιό σας:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
multi		
inopes		
crudeliter		
prope		

Μονάδες 2

B2.β. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τους τύπους των αντωνυμιών που σας ζητούνται:

Αντωνυμίες	Δοτική ενικού	Γενική πληθυντικού	Αιτιατική πληθυντικού	Είδος
his (1 ^ο απόσπασμα)				
nostri				
id				

Μονάδες 3

B3.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

admonet: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντέλικου της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας

nutriuntur: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή

lavantur: το ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού στην υποτακτική του μέλλοντα στην άλλη φωνή

abiectis: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

missum: τον ίδιο τύπο στην αφαιρετική

attulissent:	το δεύτερο ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην άλλη φωνή
animadvertissem:	το δεύτερο ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού της παθητικής περιφραστικής συζυγίας
dicerent:	τη δοτική του γερουνδίου
traxit:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην άλλη φωνή
possit :	το απαρέμφατο του παρακείμενου
fit:	την αφαιρετική του ενικού αριθμού του ουδέτερου γένους του γερουνδιακού

Μονάδες 11

B3.β. arbitrantur: Από τον παραπάνω ρηματικό τύπο να γράψετε τις μετοχές και τα απαρέμφατα του μέλλοντα και του παρακείμενου (για τους περιφραστικούς τύπους καθώς και για τις μετοχές να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του αρχικού ρηματικού τύπου).

Μονάδες 4

Γ1.α. Hostes adventare audio: Να αντικαταστήσετε το ειδικό απαρέμφατο με αντίστοιχο γραμματικό τύπο που να δηλώνει έμμεση αντίληψη.

Μονάδα 1

Γ1.β. Germani non student agriculturæ:

I) Να επαναδιατυπώσετε την παραπάνω πρόταση χρησιμοποιώντας το ρήμα *debeo* στην οριστική του παρακείμενου.

[Μονάδα 1]

II) Στη νέα πρόταση που έχει δημιουργήσει να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και να δηλώσετε το ποιητικό αίτιο.

[Μονάδα 1]

Μονάδες 2

Γ1.γ. Locis frigidissimis: Να αντικαταστήσετε τον υπερθετικό βαθμό *frigidissimis* με ισοδύναμη έκφραση χρησιμοποιώντας τη συνεκφορά *magnum frigor, -oris* (ουδέτερο γ' κλίσης, το ψύχος).

Μονάδες 2

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

Γ1.δ. Vinum a mercatoribus ad se importari non sinunt: Να αντικαταστήσετε το ρήμα *sinunt* με το ρήμα *prohibeo* (2^η συζυγία, απαγορεύω, εμποδίζω) χρησιμοποιώντας το στην οριστική του παρατατικού και να επιφέρετε τις απαραίτητες αλλαγές. Να φροντίσετε στη νέα πρόταση που θα δημιουργήσετε να μην διαταράξετε τη λογική αλληλουχία της αρχικής. Στη συνέχεια να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

Μονάδες 1,5

Γ2.α. Vinum a mercatoribus ad se importari non sinunt (εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος *sinunt* να θεωρήσετε το Germani) **quod ea re remollescunt homines:** Να μετατρέψετε την παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση στο αντίστοιχο μετοχικό σύνολο και να δικαιολογήσετε την πτώση της μετοχής.

Μονάδες 1,5

Γ2.β. abiectis armis: Να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, ώστε να υπογραμμίζεται η βαθύτερη σχέση της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση και να δημιουργείται μια σχέση αιτίου-αιτιατού ανάμεσά τους.

Μονάδες 2

Γ2.γ. incredibile auditu: Να αντικαταστήσετε το σουπίνο με ισοδύναμο γερούνδιο.

Μονάδες 2

Γ2.δ. ut eo uteretur:

I) Να χαρακτηρίσετε την παραπάνω πρόταση ως προς το είδος και την εκφορά της.

[Μονάδες 2]

II) Να επισημάνετε τον συντακτικό ρόλο της δευτερεύουσας πρότασης και να τον αποδώσετε με ισοδύναμες εκφράσεις με όλους τους πιθανούς τρόπους χρησιμοποιώντας την πρόθεση *ad*.

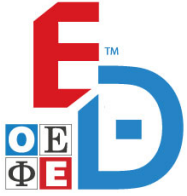
[Μονάδες 1,5]

Μονάδες 3,5

Γ3.α. vultum risu solvit et protinus dixit (εννοούμενο υποκείμενο Manius Curius Dentatus):

I) Από τις δύο παραπάνω κύριες προτάσεις να μετατρέψετε την πρώτη σε δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση, ώστε να δηλώνει το αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας και να επαναδιατυπώσετε τη νέα περίοδο.

[Μονάδα 1]

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019
Β' ΦΑΣΗ

Ε_3.Λλ3Α(ε)

II) Να μετατρέψετε τη νέα δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση που έχετε δημιουργήσει στο αντίστοιχο μετοχικό σύνολο.

[Μονάδες 2]

Μονάδες 3

Γ3.β. In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem?: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4,5

Γ3.γ. nullus locus amicitiae eis est: Να αντικαταστήσετε τη δοτική (κατηγορηματική) του σκοπού από την αντίστοιχη τελική πρόταση χρησιμοποιώντας το ρήμα *amo* και θεωρώντας ως υποκείμενο της νέας πρότασης που θα δημιουργήσετε το ουσιαστικό *tyranni, -orum*.

Μονάδες 2

Γ3.δ. Nescio: Για την παραπάνω πρόταση κρίσεως να δηλώσετε την απαγόρευση για το δεύτερο ενικό πρόσωπο με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Μονάδες 2

Γ3.ε. Quodsi forte ceciderunt: Να εντοπίσετε την απόδοση του υποθετικού λόγου, να τον χαρακτηρίσετε ως προς τη δομή του και στη συνέχεια να επιφέρετε τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να δηλώνει το αντίθετο του πραγματικού για το παρελθόν.

Μονάδες 3